

РЕШЕНИЕ

на Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на професионално направление 3.3. „Политически науки“, област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“ във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“

1. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ:

Процедурата е открита от Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана (ПКСПНСО) на 27.11.2019 г. (Протокол № 25) по искане на висшето училище (вх. № 898/01.11.2019 г.). Експертната група и наблюдаващият процедурата са определени с решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол № 9/25.03.2021 г.) в състав:

Ръководител:

1. Проф. д-р Александър Рангелов, ЮЗУ „Неофит Рилски“, ръководител
2. Проф. д-р Величка Милина, Военна академия „Г.С.Раковски“
3. Мариета Живкова, редовен докторант, ВТУ „Св.Св.Кирил и Методий“

Наблюдаващ процедурата от ПКСПНСО – проф. д.н. Антоний Тодоров.

На заседание, проведено на 29.06.2021 г. (Протокол № 12) на основание чл. 88а, ал. 6 от ЗВО и чл. 13, ал. 8, т. 4 от ПДНАОА, членовете на Комисията приеха доклада на експертната група. В полученото становище на Ръководството на ВСУ по доклада на Експертната група се посочва, че в него не са установени фактически несъответствия.

Професионално направление 3.3 Политически науки във ВСУ е получило програмна акредитация с обща оценка 8,53 със срок на валидност пет години, с решение на Постоянната комисия по социални и правни науки и национална сигурност при НАОА (Протокол №11/06.07.2015 г.) за следните образователно-квалификационни степени: „бакалавър“ по „Международни отношения и право“ и „магистър“ по „Международни преговори“, „Международна политика и сигурност“ и „Източните политики на Европейския съюз“.

Постоянната комисия е формулирала две препоръки към качеството на обучение в професионално направление 3.3. Политически науки, с постоянен срок и ежегодно отчитане.

След проведена процедура по САНК, на 08.11.2018 г. Акредитационният съвет на НАОА *констатира, че Варненският свободен университет „Черноризец Храбър“ изпълнява препоръка № 1 и частично изпълнява препоръка № 2, формулирани в решението на Постоянната комисия по социални и правни науки и национална сигурност от 06.07.2015 г. (протокол № 11).*

Препоръка 1. Увеличаване броя на публикациите в реферирани списания.

Препоръката е изпълнена. Броят на публикациите в реферирани издания на преподавателите от професионално направление е значимо увеличен. Сред преобладаващите статии и доклади и по-скромен дял монографични в масива публикации се откроява увеличени дял на публикациите в български и международни реферирани издания.

Препоръка 2. Да се стимулират студентите за по-активно участие в изследователски дейности.

Препоръката е изпълнена. ПК установи, че е активизирано участието на студенти със самостоятелни разработки в национални и международни научни форуми, като за периода публикациите на студенти и докторанти са 136. Създадена от студентите „Асоциация по политически науки” организира самостоятелно различни мероприятия – дискусии, кръгли маси. Забележимо е активизирано участието в летни стажантски училища, в майсторски класове и др.

2. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 4/1:

Въз основа на изводите в доклада на експертната група Постоянната комисия направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Констатации за изпълнение на критерий 1.1 в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/: „При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище“

ВСУ организира обучение в професионално направление 3.3 Политически науки в съответствие със своята мисия, цели и задачи, декларирани в Стратегически план за развитието 2012 -2017 и Стратегията за развитие 2018 – 2022 г. Обучението се реализира в съответствие със стратегическите приоритети за университета , насочени към изграждане на капацитет за реализация на нов образователен модел и др.

На 1 март 2019 г. ВСУ „Черноризец Храбър“ е сертифициран за шести

---

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

пореден път от Международната сертифицираща организация BUREAU VERITAS Certification в съответствие с международния стандарт ISO 9001:2015, като получава сертификата с акредитация от UKAS (Великобритания) за срок от 3 години.

За поддържането на висок стандарт на качеството на обучението и научноизследователска дейност на академичен състав, студенти и докторанти, ВСУ има разработена вътрешна университетска система за управление на качеството в съответствие с международния стандарт ISO 9001:2015.

Констатации за изпълнение на критерий 1.2. в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/ „Управление на качеството на образованието“

Образователният процес във ВСУ е регламентиран в Наредба №1 за учебната дейност и Стандарти за разработване на учебна документация. Управлението на качеството на учебния процес се базира на Наръчник по качеството, процедури по качеството, правилници за управление и др., като всички нормативни актове са на разположение на преподавателите в Интранет мрежата на университета.

Контролът на учебната дейност е един от акцентите в извършените в периода 2015-2019 г. вътрешни одити за качеството. Атестирането на членовете на академичния състав е част от управлението на качеството, като процедурата по атестиране е регламентирана в Наредба №3 и се извършва по ежегодно утвърждаван план.

Във ВСУ са приети и оповестени правила и процедури за предотвратяване на плагиатство и изпитни измами. Санкциите за нарушения при провеждане на изпити са описани в правила за всяко основно структурно звено и са оповестени на сайта на ВСУ. В създадения „Етичен кодекс за научни изследвания“ са залегнали основните принципи за академична етика, научна и публикационна дейност. Изпълнението на стандартите на Етичния кодекс е осигурено от Комисия за академична етика.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1. в съответствие със стандарт 2 от ESG - част 1 /1-10/ „ВУ извършва обучение по професионалното направление като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни“

Във ВСУ са разписани процедури за разработване и обновяване на учебната документация (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) и допускат съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни.

Процедурите за разработване и одобряване на учебната документация на специалностите в професионалните направления включват и консултиране на целите и реализацията им с бизнеса. Процесите стартират от равнище катедрен съвет до факултетско и университетско равнище. В съставите на тези съвети са включени представители на студентите и докторантите.

При спазването на изискванията на ЗВО във ВСУ са приети и функционират Наредба № 1 за учебната дейност и Стандарти за разработване на учебна документация. От 2002 г. се прилагат принципите на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS) като , ВСУ два пъти е удостоен със знаците ECTS и DS Label 21 за успешно прилагане на ECTS.

Във ВСУ функционира Комисия по учебна дейност (КУД), съгласно чл. 2, ал 2 на Наредба № 1 за учебната дейност, имаща инициативни, разработващи, координационни , оперативни и контролиращи функции относно спазването на нормативните изисквания и на правилата на ECTS. В нейния състав се привличат и специалисти от практиката.

Образец на учебна програма , публикуван в Наредба № 1 за учебната дейност, включва задължителни компоненти относно лекционна тематика, семинарни занятия, упражнения, стажове, учебни проекти, курсови работи, тестове, резултати от обучението, практически форми и методика на оценяване знанията.

От 2019 г. катедра АУПН е създадала постоянно действащ семинар, дискутиращ връзката на учебните програми с актуалната практическа подготовка на студентите, с бизнеса. Относителният дял на практическото обучение за професионалната подготовка за специалност „Международни отношения и право” е 6 кредита от общо 230 кредита и 4 кредита от общо 230 кредита за специалност „Международни отношения”

Оценъчната система на резултатите от обучението по всяка дисциплина в професионалното направление е многокомпонентна и се базира на: текущо оценяване по време на семинарни упражнения, курсови задачи, контролни писмени и тестови проверки; разработка и защита на курсови проекти; решаване на задачи ; писмени изпити по оповестен в учебната програма конспект.

Във ВСУ е налице база от данни относно съдържанието на сродни образователно- квалификационни степени в професионални направления във водещи висши училища. Профилиращата информация установява съвместимостта с учебни програми на други ВУ в страната и чужбина.

Във ВСУ са създадени специфични процедури за наблюдение, анализ, оценяване и утвърждаване на учебната документация. Учебните програми се

приемат от КС, след това от ФС, а учебните планове се разглеждат в Комисията по учебна дейност на ВСУ, след което се приемат от АС. В катедра АУПН е сформирано браншово настоятелство в изпълнението на проект „Актуализиране на учебната документация и учебния процес във ВСУ „Черноризец Храбър” в съответствие с изискванията на пазара на труда”. То включва и експерти от практиката.

Контролът по състоянието на учебната документация е базиран върху ясно формулирани стандарти в съответни нормативни документи. В този процес е особено мястото на тюторите-преподаватели (чл. 6, ал. 2 от Наредба № 1 за учебната дейност). Те проучват мнението на студентите за учебните планове и програми и докладват на катедрени съвети, като предлагат и съответни промени в учебната документация.

Нормативните стандарти на процедурата за определяне на структурните характеристики на учебната документация – структура на учебните планове, наименования и съдържание учебните дисциплини и др., в съответствие с националните и институционални изисквания, са разписани в Наредба 1 за учебната дейност във ВСУ. Процедури по изработка и утвърждаване на учебната документация са оповестени и в „Стандарти за разработване на учебна документация във ВСУ „Черноризец Храбър”.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1. в съответствие със стандарт 3 от ESG - част 1 /1-10/ „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответното професионално направление“

Изградената комплексна информационна система VFU HUB предлага изчерпателна информация, мотивираща студентите през „жизнения им цикъл”. Профилът, целите и резултатите, заложи в квалификационната характеристика (част от учебния план) разкриват, че студентите получават широк спектър от знания в различни области от политиката, които са адекватно подбрани, структурирани и синтезирани в учебния план. Специализацията на студентите се осъществява чрез избираеми и факултативни дисциплини в комбинация с извънаудиторната заетост. Удовлетворено е правото на студента за индивидуален избор на избираеми и факултативни дисциплини.

Организацията и провеждането на стажовете и практиките на студентите е регламентирана в Инstrukция № 8 (за организацията на стажовете и практиките на студентите във ВСУ към Наредба № 1 за учебната дейност.) Чрез тютори, преподаватели и работодатели се обсъждат резултатите от проведените регламентираните практики и стажове и други въпроси, свързани с обучението. Отчитането на проведените стажове и практики, се извършва по начини,

съобразени със спецификата им и програмните изисквания.

Степента на заинтересованост на студентите във ВСУ относно методите на преподаване и оценяване на техните постижения и обучението по образователни програми се проучва чрез действащата система за управление на качеството и се изготвя въз основа на анкетни проучвания за мнението им съгласно Наредба №3. Получената информация за заинтересоваността за обучение по образователни програми се обобщава и анализира и се предоставя на вниманието на академичните колегии на равнище катедра и факултет.

Критериите и методите за оценка на знанията на студентите са част от учебната документация и са записани в нормативната уредба на университета – в Наредба №1 за учебната дейност. Включени са във всяка учебна програма, като съпътстващ задължителен реквизит. В сайта на ВСУ, съгласно изискванията на ECTS е публикуван информационен пакет на български и английски език, посочващ за всяка дисциплина конкретни изисквания и начина на оценяване.

За дисциплините в специалностите от ОКС „бакалавър” и ОКС „магистър” на професионалното направление е установена двукомпонентна система за оценяване. Текущото оценяване има собствена тежест, даваща възможност на студента да подобри знанията си и за корекции, в оценяването от преподавателя. Всеки студент има електронно досие и може по всяко време да проверява текущият си статус с положени изпити и получени оценки по тях.

Изградена е добре функционираща тюторна система, съгласно чл.6, ал.2 от Наредба 1 за учебната дейност. Тюторите осигуряват пряка обратна връзка, както по въпроси, отнасящи се до обучението на студентите, така и по отношение на системата за качество. Нормативно въведените консултации на преподаватели със студентите, съгласно чл. 61 от Наредба 3 за академичния състав задълбочават доверието между студенти и преподаватели, базирано на личен подход в комуникацията.

По решение на АС от 1.02.2019 г е изградена процедура за жалби от студенти. Механизмът на активизирането ѝ предполага регистриране на жалбите в деловодството на съответната катедра, факултет или ректората на ВСУ.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1. в съответствие със стандарт 4 от ESG - част 1 /1-10/ „Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане“

Всички нормативни документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на

студента - прием в професионалното направление, развитие, признаване и сертифициране са публично огласени. Вътрешно-нормативните документи, отнасящи се до всички етапи на този цикъл са: Наредба № 1 за учебната дейност, Наредба № 2 за управлението и организацията на научно изследователската дейност, Инструкция за прием на студенти във ВСУ, актуализирана всяка година, Инструкция за организиране и провеждане на дистанционно обучение, Инструкция за приемане на чуждестранни студенти, специализанти и докторанти, Инструкция № 8 за организация на стажовете и практиките на студентите и други статuti, като Статут за организацията и дейността на Кариерния център, Портфолио на студента на ВСУ и др.

Нормативно са регламентирани и други дейности по подпомагане и мотивиране на студентите. Създадена е възможност за ускоряване на обучението при подадено заявление за „Обучение на две скорости“. Регламентирана е процедура за сертифициране на предходни знания съгласно Наредба №1 за учебната дейност. Съгласно Наредба №1 и Наредба № 11 за символите, почетните звания и отличията са предвидени стипендии за отличен успех за подпомагане на изявени студенти .

Във ВСУ функционира специализиран сектор – „Образователен маркетинг и кандидатстудентски прием“. Път към чуждестранните студенти и докторанти е интернет страницата на университета, разполагаща с версия на английски и на руски езици. Обикновено за адаптирането си чуждестранните студенти имат академичен съветник, който подпомага избора им на учебни програми.

Системата за трансфер на кредити се базира на основни университетски документи, регламентиращи признаване на кредити, периоди на обучение и квалификации на студенти, записани за обучение след прехвърляне от друго висше училище, факултет или специалност. Университетът създава възможности за осъществяване на мобилност при действащата система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS) и регламентирани процедури, в Наредба №1 за учебната дейност на ВСУ и в информационния пакет на университета. Създадена е Комисия по признаване, която води кореспонденция с националния ENIC / NARIC център – НАЦИД.

По отношение на студентите, осъществяващи чуждестранна мобилност, ВСУ „Черноризец Храбър“ прилага принципите на Университетската харта „Еразъм+“, като дава пълно признание на кредити за задоволително изпълнени дейности, определени в Споразумението за обучение/практика и се включват в Приложението към дипломата.

За отчетния период 6 студенти от ПН Политически науки са реализирали изходяща мобилност по програма „Еразъм“ и програма „Еразъм+“

Приобщеността на студентите от ПН „Политически науки“ към научноизследователската дейност е засвидетелствана от 4 участия в изследователски проекти, научни конференции и публикации.

Във ВСУ е изградена система „Алумни“ за проследяване на развитието на студентите след тяхното завършване. Всички студенти могат да се регистрират и да станат членове на Клуба на възпитаника на ВСУ.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 5 /1-10/ „Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление“

Условията и реда за заемане на академична длъжност във ВСУ са регламентирани в Наредба №3 за академичния състав , разработена в съответствие с изискванията на ЗВО, ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане. На сайта на университета публично се оповестяват актуалните конкурси , текущите и приключили процедури

Профилиращите дисциплини в програмите за обучение, реализирани в ПН „Политически науки“ се преподават от академичен състав на първи ОТД с необходимата квалификация , доказана компетентност и представителна изследователска активност. Към края на акредитирания период броят на преподавателите на първи основен трудов договор са 5 (двама професори и трима доценти). Относителен дял на преподавателите на първи ТД – 100%. Към доклада е приложена и официалната справка на ВСУ за преподавателския състав от 29 юни 2021 г. от която е видно, че хабилитираните преподаватели на първи ТД са 5, а 1 е на втори ТД.

Към днешна дата, обаче, и двамата професори вече не са на ТД във ВСУ, както това може да се установи в Справката от 29 юни 2021 и от Регистъра на академичния състав на НАЦИД. От останалите 4-ма доценти в направлението, двама са хабилитирани по 3.3. Политически науки, а от тях 1 е вписан в НАЦИД с наукометрични показатели. Освен това средната възраст на преподавателите, осигуряващи учебния процес в 3.3 ПН „Политически науки“ е 54,5 години (числото е на основата на всички включени в официалната справка преподаватели).

Атестирането на академичния състав на ВСУ се осъществява в съответствие със ЗВО и Наредба № 3 за академичния състав .Съгласно чл. 57 от ЗВО и чл. 16 от ЗРАСРБ на атестация подлежат всички хабилитирани (на всеки 5 години) и нехабилитирани (веднъж на всеки 3 години) научно-преподавателски кадри на ОТД. Атестирането се извършва по план, приеман от ФС на всеки

факултет в началото на всяка учебна година. В акредитирания период са проведени общо 5 атестационни процедури на преподаватели на ОТД в ПН „Политически науки”. Всички атестационни процедури на преподавателите са положителни със средна оценка "много добра" и „добра“.

Във ВСУ преподавателите в професионалното направление притежават като цяло необходимата квалификация, но изглежда са недостатъчни (към 1 юли 2021 г.) като брой хабилитирани лица в професионалното направление 3.3. Политически науки.

Констатации за изпълнение на критерий 5.2. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 5 /1-10/ „Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея“

Преподавателите от ПН „Политически науки” към катедра „АУПН“ развиват активна, многостранна научноизследователска и публикационна дейност. За периода на акредитация, публикационната дейност на преподавателите от професионалното направление – учебни помагала, статии, студии, монографии, показва забележим ръст. От общия брой публикации 1 е с импакт фактор, а 11 – в реферирани и индексирани в световноизвестни база данни с научна информация. Брой на публикациите на един преподавател на ОТД – 11; брой цитирания в реферирани научни списания на един преподавател на ОТД – 2,5; брой цитирания в монографии с научно рецензиране на един преподавател на ОТД – 7,1.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1. в съответствие със стандарт 6 от ESG - част 1 /1-10/ „Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такова“

Във ВСУ „Черноризец Храбър” е осигурена необходимата аудиторна площ за учебна заетост на студентите, обучавани в ПН „Политически науки“. Аудиторните зали във ВСУ, които съответстват на модерните изисквания и норми за провеждане на учебен процес, са с обща площ 2 781 кв. м и 2189 работни места, което представлява 1,63 кв. м аудиторна площ на 1 студент (средно приравнен брой).

База за иновативни образователни технологии е функциониращият от 2014 г. Офис за технологичен трансфер. Той е оборудван с изследователска техника за интердисциплинарни, комплексни, научни и приложни разработки, което позволява да се провеждат практически занятия със студенти, да се работи по проекти. За целите на обучението в професионалното направление

на разположение са и 6 специализирани компютърни зали, с площ 250 кв. м и 110 работни места.

За аудиторна и лабораторна работа се използват работни места включително в: Технологичния институт, като професионалното направление разполага със 74 от работните места за 100 студенти; Кабинет по качество (60 кв.м, 40 работни места); Руски център (120 кв.м площ, 89 работни места); шест зали за езиково обучение (162 кв.м, 135 работни места); Център за езикова сертификация (43 кв.м, 15 работни места); Дигитален библиотечен център (447 кв.м., 50 работни места)

В университета са оборудвани 10 обособени компютърни зали. 450 компютри за обучение на студентите в рамките на аудиторната им заетост са налични в студентския кампус, а 52 са за обучение извън рамките на аудиторната заетост и за научно-изследователска дейност. Общата площ в кв.м на компютърни зали на 100 студенти е 6 кв.м на студент, а броят компютри за обучение на 100 студенти е 4.4 (при 3,8 за 2014/2015г).

Чрез Фонд „Руский мир” в периода 2015 г -2017 г., академичната общност на ВСУ има безплатен достъп до Електронната дисертационна зала на Руската държавна библиотека, която съдържа 650,000 защитени дисертации и автореферати в 24 раздела,като се подновява.

ВСУ разполага с необходимия библиотечен фонд за информационното осигуряване на учебния процес и научно-изследователската дейност на преподавателите и студентите в професионалното направление. Той периодично се актуализира и обновява. Ежегодно се набавят около 2000 нови заглавия чрез покупка, книгообмен, дарения. От общ фонд - 112880 библиотечни документа в университетската библиотека, в областта на политическите науки са 692 книги, 269 дисертации, 32 периодични издания. Има възможност за пълнотекстово ползване в локалната мрежа на сканирани (831) статии.

Осигурен е онлайн достъп до пълнотекстовите бази данни: EBSCO Publishing; JSTOR; Web of Science; ScienceDirect; Scopus; Правно-информационната система АПИС и др. През 2017 и 2018 г. Руският център и библиотеката имат достъп до електронната библиотека IPR BOOKS, която предлага над 120 000 издания на руски език.

Във ВСУ е налице финансова, материално-техническа и информационна база,предоставяща нужните ресурси за учебна и изследователска работа.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1. в съответствие със стандарт 7 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление и последващата реализация на

завършилите“.

Периодично чрез анкети и контакти между преподаватели и представители на потребителите се проучват мненията и препоръките на работодателите за подготовката на завършилите специалността.

Практика, свързана с кариерното развитие на студентите от професионалното направление е при приключване на обучението в съответната ОКС, да се провеждат индивидуални разговори за възможностите за продължаващото им обучение, като се раздават брошури с информация за магистърските и докторски програми в направлението. На студентите се препоръчва регистрация в Алумни системата, която създава база от данни за обучавалите се в ПН и професионалната им реализация и достъпна на сайта на университета.

Относителният дял на реализиралите се (постъпили на работа) през последните 5 г. от общия брой на завършилите специалисти в професионалното направление е 90%.

90 % от библиографски описаните статии са сканирани и съобразно Закона за авторското право могат да се ползват пълнотекстово в рамките на локалната университетска мрежа. Университетската библиотека периодично предоставя временен безплатен достъп до пълнотекстови бази данни като САВІ, ProQuest, Oxford Journals, Alexander Street Press, издателство Springer и др. Свободен достъп е предоставен до DOAJ, DRJL, eLibrary.ru, OAJI, ERIH PLUS, ИНИОН РАН

Констатации за изпълнение на критерий 8.1. в съответствие със стандарт 8 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление“

Основната информация за направлението се публикува на няколко места в сайта на ВСУ. Професионалното направление има отделна страница на университетския сайт, където се помещава информация за действащите програми в бакалавърската и магистърската степен, за преподавателския екип, графици за консултации, информация за чуждестранните студенти на английски език, за партньорства и проекти. Подробна учебна информация (учебни планове и кратки учебни програми на български и английски език) се публикуват в раздел ECTS гид.

Информацията за „жизнения цикъл“ на обучението е достъпна за студентите и им се предоставя от ВСУ в различни формати. Цялостна и подробна информация, обхващаща „жизнения цикъл“ на студента може да бъде получена на сайта на университета. Друг начин за информиране е изготвената „Книжка

на първокурсника” с основна информация за университета и организацията на учебния процес. Друга възможност за получаване на информация е провеждането на т.нар. „въвеждащи дни”, в които студентите биват запознавани с академичните колегии, с учебната база, с обслужващите административни звена и използването на електронно студентско досие, с основни нормативни документи, с възможностите за различни видове дейности по време на тяхното обучение.

Създадени са и тематични микросайтове за профилирано популяризиране на научните постижения и изяви на преподавателите и студентите в ПН: Фейсбук профил на професионалното направление „Политически науки”; Секция “Новини” на основния сайт на ВСУ; Електронно списание на ВСУ; Информация за статии в периодичния печат, които отразяват дейността на ВСУ.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1. в съответствие със стандарт 9 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление“.

ВСУ провежда редовен мониторинг, преглед и ревизия на учебните програми.

В рамките на проект BG051PO001-3.1.07-0029 „Актуализиране на учебната документация и учебния процес“, във ВСУ са променени и актуализирани 166 учебни програми, включително такива от ПН „Политически науки”. Всички промени в учебните програми направени по предложение на преподаватели, работодатели и студенти се качват на сайта на Университета.

Студентите, с отличен успех и с изявен интерес в дадена област, се привличат за работа по проекти, подготовка и участие в състезания, конференции и други изяви, участие в работните групи по НИД. На Факултетен и Академичен съвет се обсъждат изявите на отличните студенти, съгласно политиката на ВСУ за индивидуално проследяване на постиженията на студентите и тяхното стимулиране.

ВСУ системно преминава през външни и вътрешни одити ,като изпълнява направените препоръки. През оценявания период са проведени пет външни надзорни одита – един по стандарта ISO 9001:2008 и четири по стандарта ISO 9001:2015 от международната сертифицираща организация BVC.

2019 г. е проведен тридесет и първи вътрешен одит на Системата за управление на качеството в съответствие с изискванията на стандарт ISO 9001:2015 във всички основни структурни звена на университета. Добра практика е в състава на одитните комисии да се включват представители на

работодателски организации и студенти, преминали обучение за вътрешни одитори.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване, на основание чл.88а, ал.5, т.1 от ЗВО и чл. 38, ал.2 от ПДНАОА, членовете на Постоянната комисия гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация на професионално направление по десетобалната система, в съответствие с чл. 79 (1) на Закона за висшето образование.

След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА „Правила за гласуване на процедури за акредитация и оценяване на проекти“, на **08.07.2021 г. (Протокол № 13)** Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана взе следното **РЕШЕНИЕ**:

1. Дава програмна акредитация на професионално направление 3.3 „Политически науки“ във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“ на основание обща оценка 8,01 (осем цяло и една стотна) за образователно-квалификационни степени (ОКС):

ОКС бакалавър:

„Международни отношения“ – редовна форма на обучение

ОКС магистър:

„Международни преговори“,

„Международна политика и сигурност“

„Източните политики на Европейския съюз“.

2. Срокът на валидност на акредитацията е до следващата програмна акредитация на ПН 3.3, съгласно графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО.

3. Определя капацитет на професионално направление 3.3 Политически науки във ВСУ „Черноризец Храбър“, както следва:

- за ОКС „бакалавър“ – 50 студенти;

- за ОКС „магистър“ – 50 студенти;

Общо за професионалното направление: 100 студенти (редовно обучение).

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана прави следните **препоръки**:

1. Да се увеличи щатния хабилитиран преподавателски състав в

най-скоро време поне с 2-ма нови хабилитирани преподаватели по политически науки. *Срок: до началото на академичната 2022/2023 г.*

2. Всички хабилитирани преподаватели в областта да бъдат регистрирани в НАЦИД. *Срок: до началото на академичната 2022/2023 г.*

3. Да се усили очертаната вече тенденция на публикационна активност на преподавателите в реферирани и индексирани издания, вкл. в чужбина, за да се повиши цитируемостта на техните публикации. *Срок: постоянен.*

4. Да се разширят възможностите за по-активно участие на преподаватели и студенти в програмата за академична мобилност Еразъм/Еразъм+. *Срок: до началото на академичната 2022/2023 г.*

Председател на ПКСПНСО:.....

(проф. д.н. Гошо
Петков)